

3

LETNIK XXXIII.
1986-1987

LETNIK XXXIII. 1986 - 87
NOVEMBER 1986
ŠTEVILKA 3

VSEBINA

Franček Rudolf: Pesem	49
Neža Maurer: Zadnji listič	49
Sandi Sitar: Človečki in računalnika (2)	50
Branka Jurca: Pri nas in pri vas	52
Danilo Gorinšek: Ježek in žoga	53
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak:	
Pogumna Jana	54
Skrita podoba, Naslov pravljice, Tenis	55
Benečanska pripovedka: Fižolčki	56
Vera Poljšak: Sladki rebus	57
Niko Grafenauer: Sam	57
Vojan T. Arhar: Živalopis	58
Lojze Abram: Pisatelj Josip Ribičič - velik prijatelj mladine	60
Zapojmo Veselo: Janez Bitenc: Trije petelinčki	62
Vojan T. Arhar: Matiček	66
Franjo Frančič: Zaklad	67
Stana Vinšek: Golobček brez dežnika	67
Šport: Lojze Abram: S slovenskimi vrhunskimi smučarji na Stelviju	68
Ivan Furlanič: Igra je razvoj	70
L.A.: »Čas brez pravljic« sedaj v filmu	71
Moj računalnik: Devan Cesar: Začnimo s programi	72
Berta Golob: Ciganka Tatjana	73
PRILOGA	
Števerjan — Števerjanska občina — besedilo in slike: Boris Rebec.	
NASLOVNA STRAN	
Samo Mijot, 1. b r. SŠ »S. Kosovel« — OP-ČINE.	

Franček Rudolf
Ilustr. Borut Pečar

PESEM

Med hribi in dolinami
tisoče različnih poti;
ko se vračam, vedno najdem
iste prijazne ljudi.

Košček sveta, ki se tu razgrinja,
se neprestano spreminja:
v spominu vedno enako lep:
moja dežela Slovenija.

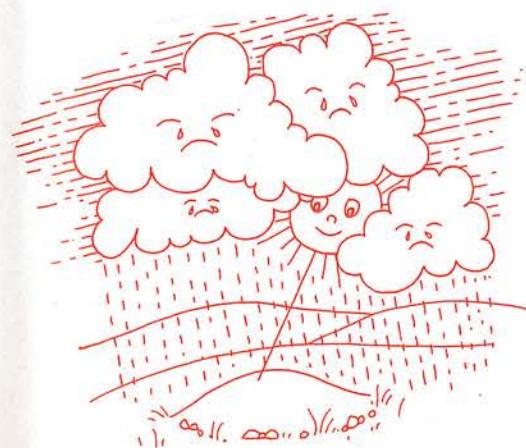
Čez gore, skozi doline,
kamor hočeš, te pelje pot:
najlepši okras dežele
so ljudje, ki jih srečaš tod.

Neža Maurer

DOBEN DAN

Ilustr. Paola Bertolini Grudina

Zadnji listič

ZADNJI PISAN LISTIČ
SMO DANES POKOPALI.
OBLAKI NA POGREBU
BRIDKO SO JOKALI.

A V VOGLU RISBE
JE NEKAJ ZASIJALO:
TO JE SONCE LISTU
LUČICO PRIŽGALO.

Človečki iz računalnika (2)

Novi človeček najprej ne povzroči kakšnih posebnih sprememb. Vsaj dokler ga ne zagledajo vojaki. Ko pa opazi, da je vzbudil njihovo pozornost, se prične zibajoče prestopicati na svojih nožicah, pri čemer živahnogleduje s svojimi pikčastimi očmi zdaj na to in potem na ono stran.

»Poglejte jo, poglejte jo!« zavpijejo z ene strani.

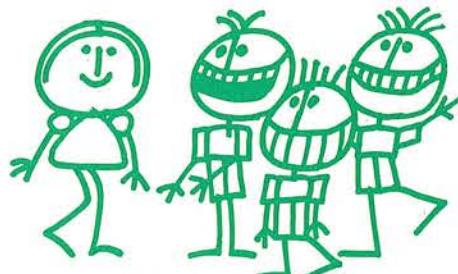
»Pa res!« zavpijejo z druge.

Vojskovanja ni nikomur več mar. Generali in komandanti ne morejo zadržati svojih vojakov, ki mečejo orožje stran in derejo na sredo, da bi od blizu videli trikotniškega človečka.

Znanstvenik, navdušen nad svojim uspehom, odtipka računalniku navodilo, naj takoj naredi še veliko število trikotniških človečkov.

Vojaki so pometali stran svojo vojaško opremo in vsak pravokotniški človeček si išče zdaj svoj trikotniški par. Ko se tak par najde, se prime za roke in hiti pod drevesa prisluškovat ptičjemu petju, ali h potoku, poslušat njegovo žuborenje.

Na bojnem polju so se odposlanci razšli, saj je do miru prišlo tudi brez njih. Nekaj čemernih generalov je še ostalo, pa še ti odmahnejo z roko in se porazgube. Televizijski zaslon kaže le še kupe odvrže-

nega orožja, ki hitro rjavi v staro železo.

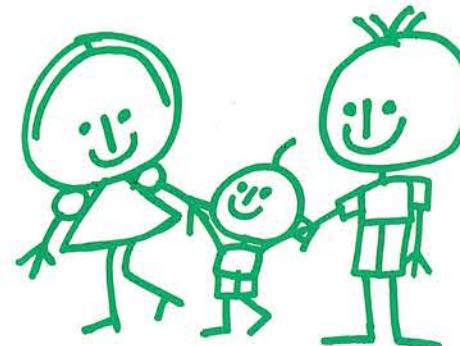
Pravokotniških in trikotniških človečkov, ki so se po parih porazgubili naokrog, nekaj časa ni videti. Ko se vračajo, prihajajo že z otroki, majhnimi trikotnički in pravokotnički. In začenjajo živeti poznano vsakdanje življenje z bivanjem v stanovanjih, vrvežem na ulicah, odhajanjem v šolo, službo ali po opravkih ali z vračanjem domov. Vse je na videz tako mirno, enakomerno in razumno urejeno. Pravokotnički in trikotnički zrasejo v pravokotnike in trikotnike in potem so oni starši novih trikotničkov in pravokotničkov.

Znanstvenik pogleda pobliže v to mrgolenje. Nekje joka otrok in znanstvenik pogleda prav tja.

»Ua, mama, povej mi pravljico!« joka majhen trikotniški človeček.

»Zdaj ne utegnem,« ga zavrne mama, »po opravkih moram.«

»Pa ti, očka!«

»Saj veš, da mora očka zdaj na delo. Ti pa moraš biti lepo pridna in počakati, da se midva vrneva. Tako krat ti poveva pravljico.«

»Saj mi sploh ni do pravljice. Hotela bi biti z vama, nočem biti sama!« trmoglavi trikotniško dekle.

»Peljala te bova v vrtec, pa ne boš sama. Boš videla, kako lepe igrače imajo tam in koliko je otrok!«

»Ne maram v vrtec in hočem vaju!« dalje trmoglavi dekle.

»Dovolj si že velika in moraš razumeti, da morava oba z očkom trdo delati in še po službi, če si hočemo kupiti avto, kot ga imajo sosedji. Ali celo lepšega! — Saj bi hotela da bi imeli tak avto, ne?«

Otrok je ves zmeden; starša odideta. Ko se zvečer vrneta, prineseta hčerki igračo in deklica takoj steče k sosedovemu fantiču, da bi mu jo pokazala:

»Lej, kako lepo igračo imam!«

Toda sosedov otrok steče domov in se kmalu vrne s pisano škatlo.

»Moja igrača je še lepša!«

Trikotniško dekle nekaj časa primerja svojo igračo z igračo pravokotniškega fantiča. Prst da v usta, s težavo zadržuje solze. Nato odvrže svojo novo igračo, da se raz-

bije na tisoč kosov, in steče med jokom domov.

»Kaj pa je?« jo vpraša zaskrbljena mama.

»Sosedov pravokotniček ima lepšo igračo! Ua!«

»Nič ne jokaj,« jo tolaži oče. »Tista igrača je bila morda res lepša. Toda naš avto, ki ga bomo jutri kupili, bo mnogo lepši od njihovega.«

Deklica se odpravlja spat.

»Ali mi bosta povedala pravljico?« se oglaši iz postelje.

»Zdaj ne, zdaj je že prepozno,« rečeta oče in mama. »Jutri, če boš lepo pridna doma.«

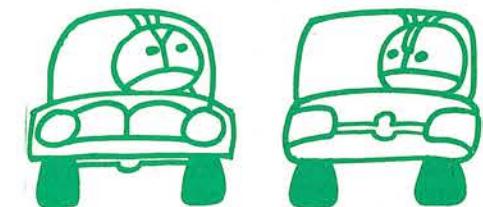
Naslednjega dne se pripeljeta oče in mama v lepem, velikem, svetlečem novem avtomobilu. Nalašč ga parkirata tako, da bi bil sosedovim ves čas pred očmi.

Toda sosedovi se pripeljejo v še lepšem, večjem, še bolj bleščečem avtomobilu. Oče, mama in mali trikotniček skrivaj pogledujejo na sosedovo dvorišče. Kar tiho so, ko pa se oče naposled le oglaši, reče tole:

»Toda prihodnji avto, ki ga bomo kupili, bo lepši, večji in imenitnejši od njihovega!«

Znanstvenik je preko televizijskega zaslona pogledal še drugam, toda povsod je opazil podobno, kako si človečki gledajo pod prste, kaj kdo ima, in kako potem tekmujejo, kdo bo koga prekosil.

(DALJE)

Pri nas in pri vas

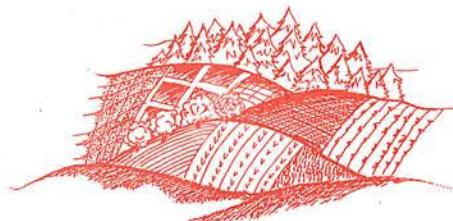
Mojca je plavala naprej in nazaj in hrbtno in pod vodo - vtem pa je po bazenu priplaval Blaž, pobrcaval je in povprašal Mojco:

Kako ti je ime? Uh, znaš ti plavati! Mojca sem.

Pobrcavala je v vodi, z dlanjo pa si je otrla vodo z las in z lic.

In kako je tebi ime?
Vsak dan Blaž...

In čez čas:
Jaz pa bi rad vedel, če imate vi doma njive?

Ne, ne, njiv nimamo, je rekla Mojca.
A imate vrt?

Oh, ne! Tudi vrta nimamo!

O, mi pa imamo polje in gozd in živino tudi! Pa kakšne krave imamo! Mogoče pa imate tudi vi vsaj eno kravo, Šeko, Lisko ali Belko?

Ne, nimamo je! Kje pa! Saj smo doma v mestu, v bloku!

Mogoče pa imate vsaj zajčke? Je vprašal razočaranoo Blaž.

Ne, zajčkov tudi nimamo! Saj jih ne smemo imeti! Prepovedano je!

O, mi pa imamo zajkljo, zajca in zajčke... in jaz jim nabiram deteljo...

Joj, kako ste vi bogati!, je rekla Mojca občudujocene.

In čez čas:

Vi pa niste bogati?, je vprašal Blaž.

O ja, mi smo tudi bogati!, je rekla odločno Mojca. Na balkonu nam cvetijo rože, v kuhinji imamo dve cebrci, dva bela, čisto majhna ptička z rdečimi kljunčki in nožkami. Ja, in veliko otrok imamo!

A res? je vprašal Blaž nejeverno.

No, jaz sem, Mojca, in dva moja brata, Rok in Matej, in sestrične in bratrance in mrzle sestrične in mrzli bratrance...

O, potem ste tudi pri vas bogati!, je reklo Blaž in odplaval.

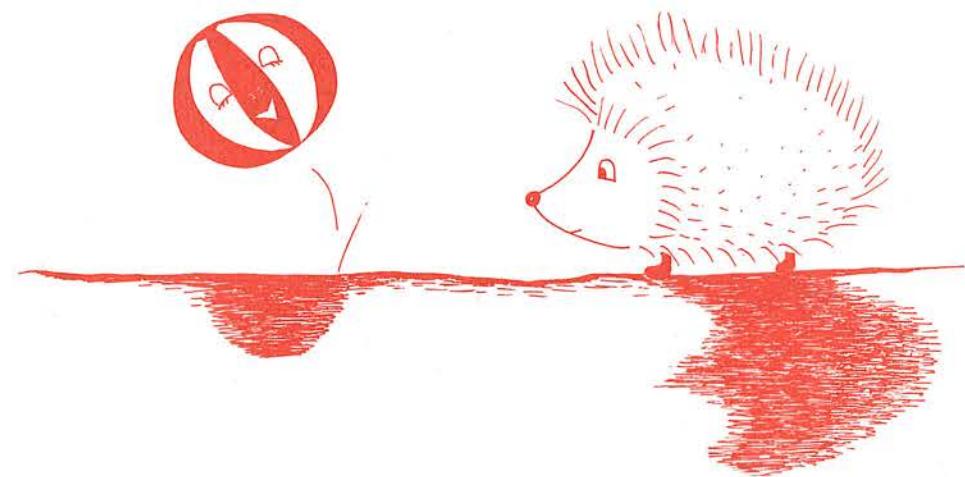
Ježek in žoga

Mlad ježek je lezel počasi, kot se spodobi za ježka, po kolovozu ob travniku. Tam so se vaški otroci igrali s tanko gumijasto žogo. Med brcanjem je žoga padla na kolovoz, kjer jo je mahal bodičasti ježek. Ko ga je zagledala žoga, se mu je nasmejala na vsa usta, da je postala še bolj okrogla, kot je bila že prej: »Fej, kako le moreš biti tako grd in bodičast? Saj ni, da bi te človek gledal, kaj šele, da bi se s teboj poigral!« Čeprav je bil ježek še mlad, je bil modrijan in je vedel, da kdor molči, devetim odgovori. Zato se tudi ni prav nič menil, ko ga je tako zbadala in se mu posmehovala naduta in napihnjena žoga.

Žoga pa ni odnehala: »Tako! Nisi le grd in bodičast, tudi jezik ti je prirasel?« In se je na ves glas zakrohotala: »Hahaha, hehehe, hihih in huhuhu!« Ježka ni to nič razjezilo, mislil si je: »Ti se kar reži: »Hahaha, hehehe, hihih, hohoho in še huhuhu! Kdor se zadnji smeje, se najbolj smeje!«

Seveda žoga ni mogla slišati, kar si je ježek mislil in se je vedno bolj krohotala. Tako se je krohotala, da je hkrati kar poskakovala in pri nekem takem poskoku je čof! — štrbunknila na ježeve bodice. Tedaj je kajpak takoj uplahnila, zleknila se je po tleh in ni mogla več skakati.....

Ježek se je počasi cijazil dalje po svoji poti.....

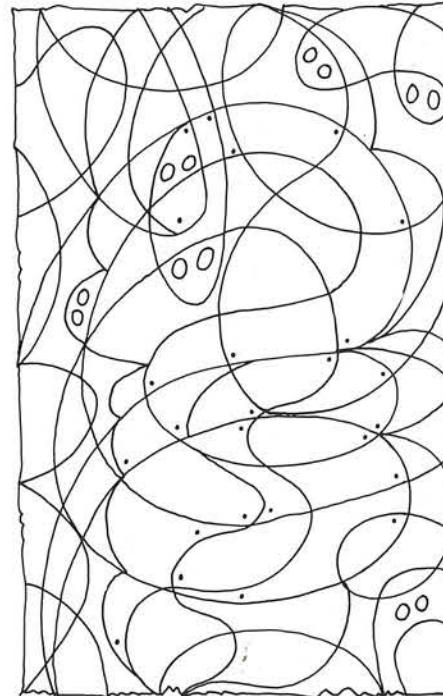

kotiček za
najmlajše

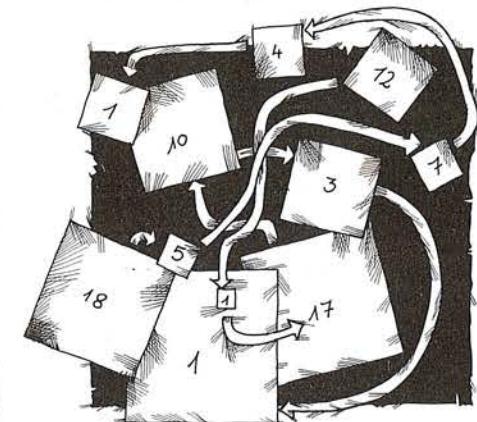
Vera Poljšak
Ilustr. Magda Tavčar

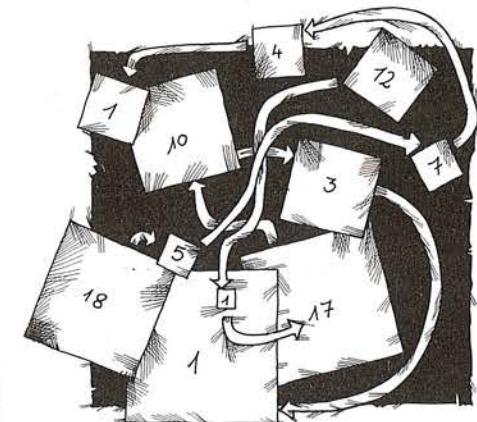
SKRITA PODOBA

Pobarvaj polja označena s piko.
Kaj se bo prikazalo?

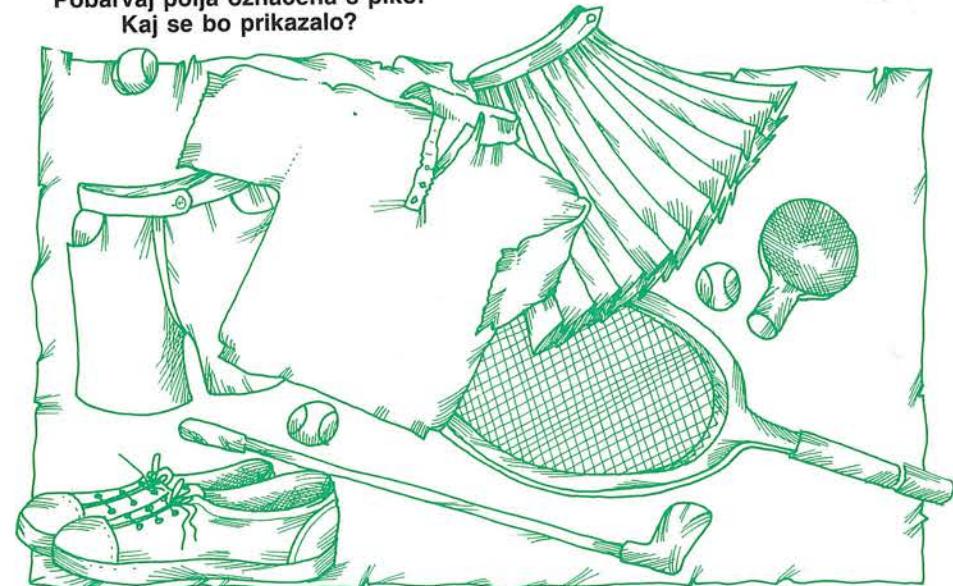

NASLOV
PRAVLJICE

Vpiši v prazna polja črko, ki je označena s številko. Začni s skrajno levim kvadratom.

TENIS

Dva narisana predmeta ne sodita k tenisu. Katera?

V slovenski knjižni jezik prestavljeno besedilo Ade Tomasetig

FIŽOLČKI

SREDI NAŠE DOLINE STA V NEKI VASI ŽIVELA MOŽ IN ŽENA. BILA STA POROČENA ŽE VELIKO LET, PA NISTA IMELA OTROK. VSAK VEČER, KO STA SE DELA PRI OGNJIŠČU, STA SE ŽALOSTILA IN PROSILA BOGA, NAJ JIMA DA OTROKA.

NEKEGA VEČERA JE ŽENA MESAŁA FIŽOL IN PRI TEM SAMA PRI SEBI GOVORILA:

— OH, DA BI TI FIŽOLČKI POSTALI OTROCI! VSE BI VZREDILA IN VSE BI IMELA RADA!

NI BILA ŠE TEGA IZGOVORILA, KO SO VSI FIŽOLČKI ZAČELI SKAKATI IZ LONCA IN MEDTEM KO SO SKAKALI NA TLA, SO POSTAJALI OTROCI. TAKO SE JE V KRATKEM VSA HIŠA NAPOLNILA Z OTROKI. ŽENA JE GLEDALA SEM IN TJA IN SE ZAHLJEVALA BOGU. OTROCI SO BILI VSI MAJHNI IN SO TEKALI PO HIŠI. POTEM JE EDEN ZAČEL JOKATI:

— MAMA, LAČEN SEM!

IN DRUGI:

— MAMA, ŽEJEN SEM!

IN TRETI:

— MAMA, TRUDEN SEM!

IN ČETRTI:

— MAMA, POPESTVAJ ME!
IN TAKO VSI OSTALI, VSAK JE KAJ PROSIL. TA UBOGA ŽENA NI VEČ VEDELTA, KAJ BI: VSE JE TEKALO, VSE JE VEKALO. KO NI MOGLA VEČ, JE VZELA METLO IN JIH ZALOVILA IZ HIŠE. POTEM JE ZAPRLA VRATA IN SE JE USEDLA. POGLEDALA JE OKROG, IN KO JE VIDELA PRAZNO HIŠO, JE SPET ZAČELA JOKATI:

— OH, DA BI MI OSTAL EDEN,
VSAJ EDEN OD TISTIH OTROK!

— SAJ SEM TULE, MAMA! JE DEJAL FIŽOLČEK, KI SE JE BIL SKRIL TJA POD MENTRGO.
ŽENA GA JE HITRO VZELA V NAROČJE IN GA ZAČELA PO-

LJUBLJATI. TAKO JE FIŽOLČEK OSTAL PRI TISTI HIŠI.

MOŽ IN ŽENA STA GA IMELA ZELO RADA IN OD TAKRAT STA BILA VEDNO VESELA.

Vera Poljšak
Ilustr. Magda Tavčar

Niko Grafenauer
Ilustr. Borut Pečar

PEDENJPED SE SAM OBLAČI,
SAM POČEŠE IN UMIJE,
ČEVELJČKE SI SAM ŠKRTAČI,
SAM SE S ČEPICO POKRIJE.

SAM GRE V ŠIRNI DAN NA POT,
SAM PREUDARI KOD IN KAM.
A ČEPRAV JE TAK GOSPOD,
SVEČKE NE OBRIŠE SAM!

ŽIVALOPIS

S perjem so pokrite putke,
žabe nosijo plavutke,
pujsek rad po blatu koplje,
vrabec si želi konoplje,
žejna krava v hlevu muka,
kukavica v hosti kuka,
krt pod zemljo se potika,
kača plazi se in sika,
lastovka si gnezdo spleta,
muha po dvorišču leta.

Volk čepi nekje v goščavi,
muren noč prepoje v travi,
ježa branijo bodice,
žive lučke so kresnice,
rak v potoku samotari,
molj doma je v skrinji stari,
ovčke pasejo se bele,
med nabirajo čebele,
plavajo po vodi race,
močne so medveda tace.

Vprašanja za mlade živalopisce:

Koliko živali nastopa v tej pesmi? Katere od teh živali živijo na suhem, katere v vodi, katere v zraku? Ali je pesnik še kakšno žival izpustil? Katero?

Pozor: v poštov pridejo samo živali, ki živijo pri nas.

Veverico strah je kune
netopir je bratec lune,
slavci milo žvrgolijo,
mravlje kar naprej hitijo,
je lisica vedno zvita,
sova v temnem duplu skrita,
detel lubje preizkuša,
zajček v detelji posluša,
ribic trop v tolmunu šviga,
se škrjanček v soncu dviga.

Čmrlj je vedno bolj zajeten,
hrček kot žival prijeten,
cvet je za metulja paša,
polžek hišico prenaša,
pajki gugajo se v mreži,
muc za skednjem ždi na preži,
miš drži se kmečke hiše,
orel v zraku kroge riše,
riga trmasti osliček,
Saši pa je všeč le — psiček!

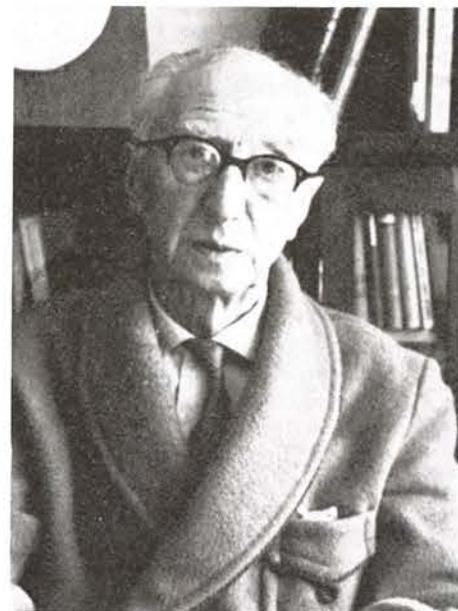
Ob 100-letnici rojstva

Pisatelj Josip Ribičič velik prijatelj mladine

Redki so morda med vami, ki niso še prebrali vsaj ene zgodbe mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča. Med vašimi starši pa je verjetno več takih, ki so v osnovnošolskih letih kot palčki ali dvorjani celo nastopali v najbolj znani Ribičičevi igri »V kraljestvu palčkov«. Količko užitka pri branju in koliko truda, a tudi zadostenja ob nastopih na šolskih odrih. Ribičičeve priljubljene povesti in igre so zaživele v vaši domišljiji in se vam globoko vtisnile v spomin, ker so tako preproste, privlačne in vedno žive.

Pisatelja Josipa Ribičiča, velikega prijatelja mladine, se spominjajo v tem mesecu, ob stolnici njegovega rojstva. Na svet je privekal 3. novembra 1886. leta v Baški na otoku Krku. Mali Jože je prva leta preživel ob obali sinjega Jadranja, kar je v zrelih letih zelo lepo opisal v svoji zadnji knjigi »Moja mlada leta«. Ko mu je bilo šest let, so njegovega očeta, Dalmatinca, službeno premestili v Furlanijo. Njegova mama, Slovenka, pa je poskrbela, da se je Jože z znanjem v šolskih klopeh prvič spoprijel v čisto slovenskem okolju, pri stricu, učitelju Jožefu v Ligu nad Kanalom. Pozneje se je Ribičič šolal v Gorici in Kopru, kjer je matuiral na učiteljišču. Po maturi je najprej služboval v raznih krajih na Goriškem, potem pa prišel v Trst, kjer je poučeval na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu.

Josip Ribičič je rad imel otroke. Kot vzgojitelj je bil v stalnem stiku z mladimi, zato je dobro poznal njihove potrebe in nagnjenja in kaj mlade najbolj privlačuje in veseli. Da bi zadostil njihovim željam, se je lotil pisanja povesti, zgodb in igric, ki mlade bralce niso samo privlačevali in zabavale, ampak so jih tu-

Josip Ribičič osemdesetletnik

di primerno vzugajale v ljubezni do materinega jezika. Nastale so tako priljubljene zgodbe, za katere je črpal snov iz otroškega življenja, živalskega sveta in narave in kmalu zaslovel kot priznani mladinski pisatelj.

Otrokom so se kmalu priljubile njegove povesti »Kraljestvo čebel«, »Miškolin«, »Tinčkin zajček«, znana pravljica igra »V kraljestvu palčkov«, »Kralj Honolulu«, »Nana, mala opica«, »Čurimurčki«, kasnejša mladinska igrica »Tinče in Binče«, »Rdeča pest« in še mnoge druge.

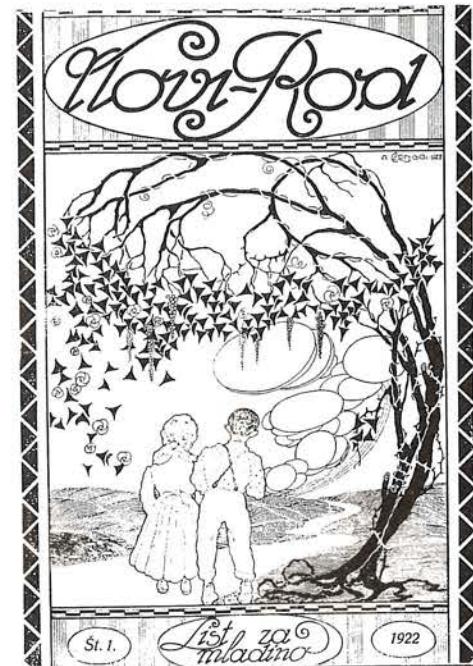

Prva stran prve številke »Novega roda«, ki ga je urejal pesnik Janko Samec.

Josip Ribičič ni štedil z naporji. Da bi otrokom posredoval tudi najnovejše stvaritve tedaj najbolj priznanih slovenskih piscev in ilustratorjev, je zasnoval prvi tržaški list za mladino NOVI ROD, ki je začel izhajati 1. januarja 1921. Prvo leto je list urejal Janko Samec, od drugega letnika dalje pa Ribičič, do leta 1925, ko se je moral zaradi fašističnega preganja umakniti v Slovenijo. NOVI ROD je potem še leto dni urejal učitelj Jože Pahor, do julija 1926, ko ga je fašistična oblast nasilno zatrla in je moral prenehati izhajati.

Tega je sedaj 60 let.

Po prihodu v Slovenijo je Ribičič še mnogo pisal za mladino in sestavl tudi več šolskih beril. Začel je snovati nov mladinski list: NAŠ ROD, ki je prvič izšel v Ljubljani leta 1929. NAŠ ROD je kmalu prodrl na samo med mladino, radi so ga brali tudi odrasli. Bil je tako razširjen, da je v letu 1937-38 izhajal v nakladi 23 tisoč izvodov. Tudi temu listu je bilo usojeno kratko življenje. Prenehal je izhajati leta 1942, ko so fašistični okupatorji Josipa Ribičiča aretirali in ga obsodili na dolgo zaporno

Naslovna stran prve številke drugega letnika »Novega roda«. Urejal ga je Josip Ribičič

kazen zaradi sodelovanja z Osvobodilno fronto in odkritja skrivališča ilegalcev v njegovem ljubljanskem stanovanju.

V zaporu v Italiji se Ribičič skoraj ni dotaknil peresa. Po vojni se je vrnil v Ljubljano, kjer je spet zastavil vse sile v prizadevanja za slovensko mladino. Bil je prvi urednik Cicibana in med ustanovitelji nove založbe Mladinska knjiga.

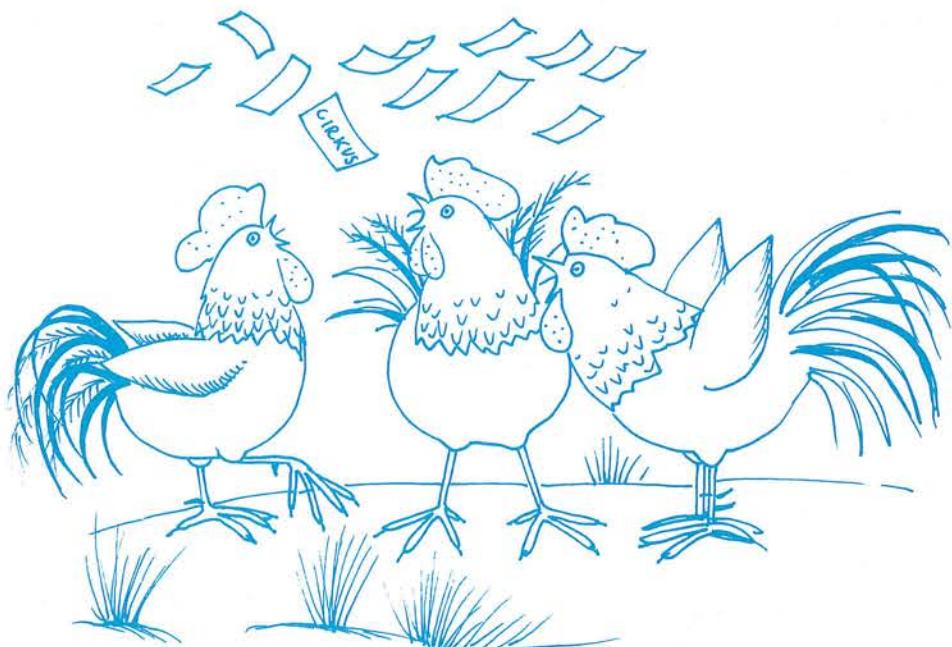
Umrl je v Ljubljani, 7. junija 1969. leta.

Počastitev stoletnice Ribičičevega rojstva je skromna oddolžitev človeku, cigar ena od glavnih zaslug je, da smo Slovenci, ki živimo ob morju, dobili prvi tržaški list za mladino NOVI ROD. Obenem je tudi priložnost, da se spomnimo 60-letnice nasilne ukinitve NOVEGA RODA v tistih žalostnih razmerah, v katerih so tedaj živeli primorski Slovenci, katerih sinovi in vnuki so morali potem čakati dolgih 28 let na svoj mladinski list, na naslednika NOVEGA RODA, na GALEB, ki ga je leta 1954 slovenskim šolarjem podarila učiteljica Mara Samsa.

Trije petelinčki

»Za nobeno rabo niso,« so zakodakale putke in se jezile nad tremi petelinčki, ki so bili vse prej kot vzorni gospodarji dvorišča in zvesti čuvanje kokošjega rodu. »Same neumnosti jim roje po glavi. Glejte jih, kaj počenjajo!«

In kaj so počenjali trije petelinčki? Pod skedenjem so skakali drug na drugega, prebračali kozolce, stali na eni nogi, počepali in potem frfotali s perutmi. Nazadnje so se spravili na vrv, ki jo je napela gospodinja za obešanje perila in hodili po njej. Vsak dan pa so si izmislili še kaj novega, še bolj nenavadnega. Zložili so celo pesmico, ki so jo prepevali, ko so strumno korakali gor in dol po dvorišču:

Smo trije petelinčki,
smo trije pobalinčki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Smo pevci in igralci,
umetniki, plesalci,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Junaki, korenjaki,
šaljivci, veseljaki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Potem so nekega dne skočili čez plot in zares odkorakali. »Dvorišče ni za nas!« so kikirikali, vzeli pot pod noge in jo mahnili v širni svet. Toda širjave sveta so neizmerne, korakati

kar tako, brez pravega cilja po pršni cesti pa tudi ne gre, so med potjo premišljevali petelinčki. Ker pa so bili še mladi in neizkušeni, si zaradi tega niso preveč belili glave. »Bo že kako,« so kikirikali. »Za takšne umetnike, kot smo mi, so vrata povsod na stežaj odprta.«

Sonce je pripekalo, cesta pod nogami je postajala z vsakim korakom trša, želodčki pa bolj prazni. Potem pa kot strela z jasnega: »brrrrr, brrrrrr...«

»Helikopter!« so se ustrašili ubežniki. »Skrijmo se, iščejo nas!« Planili so pod grm in se stiskali k vejam.

Helikopter je odbrenčal, na sijnjem nebuh pa so poplesavali srebrni lističi, ki so postajali rdeči in modri, zeleni in beli, čim bliže so bili zemljii. Eden pa se je spustil čisto h grmu in petelinčki so brali:

V VAŠE MESTO JE PRIŠEL NAJVEČJI IN NAJSLAVNEJŠI CIRKUS NA SVETU RIKO. PRIDITE IN OBIŠČITE NAS! VIDELI BOSTE SLONA STATI NA DVEH NOGAH, OSLIČKA, KI PLEŠETA TANGO, OPICO, KI IGRA NA KITARO, PAPAGAJA, KI KADI CIGARETE, LEVA, KI JE IZ ROKE. ZABAVALI VAS BODO AKROBATI, KLOVN FOXI, I-GRALA BO CIRKUŠKA GODBA!

To je bilo za petelinčke veselo presenečenje. »V cirkus gremo!« so zakikirikali, zakorakali in zapeli:

Smo trije petelinčki,
smo trije pobalinčki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Smo pevci in igralci,
umetniki, plesalci,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

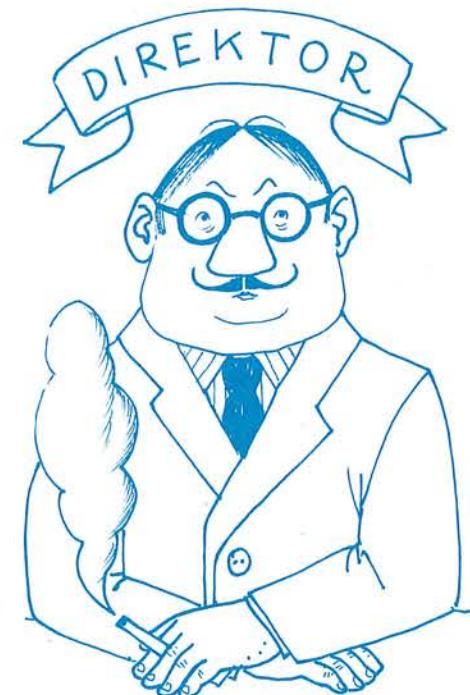
Junaki, korenjaki,
šaljivci, veseljaki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Tako so prikorakali do cirkusa in potrki na direktorjeva vrata. Direktor pa jih ni hotel sprejeti. Ko pa so v hipu skočili drug na drugega in je tisti, ki je stal na vrhu zakikirikal, se je debeluh omehčal in jih vprašal: »Kaj še znate?« Petelinčki so mu pokazali vse, kar so se naučili, najbolj pa je direktorja navdušilo njihovo strumno korakanje in petje:

Smo trije petelinčki,
smo trije pobalinčki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Smo pevci in igralci,
umetniki, plesalci,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Junaki, korenjaki,
šaljivci, veseljaki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

»Sprejeti!« je dejal direktor s svojim globokim glasom. Tako jih je predstavil cirkuškemu osebju, pokazal drugim živalim ter jih peljal v enega izmed številnih pisanih cirkuških voz. »Zdaj se spočite, zvečer boste že nastopili!« je naročal direktor. Potem je ukazal fantiču z rdečo kapico, da jim natrosi koruznega zrnja. Petelinčki so ga na mah pozobali in nestrprno čakali večera, da se bodo pokazali.

Zvečer je zagorelo tisoč lučk v vseh barvah, pod cirkuškim platnom pa se je trlo ljudi. »Kaj bo, kaj bo,« so vzdihovali petelinčki, ko so kukali v arenu in videli slona stati na dveh nogah in srebatu pivo iz sodčka. Čudili so se osličkoma, ki sta plesala tango, in opici, ki je igrala na kitaro. Zmajevali so z glavami, ko so videli papagaja, ki je kadil cigaretino in leva, ki je jedel klovnu Foxiju iz roke. Ploskanje pod cirkuško streho ni ponehalo, dokler se ni pokazal direktor s cilindrom na glavi in z belimi rokavicami na rokah ter spregovoril: »Slavno občinstvo! To, kar ste videli zdaj, ni nič v primeru s tem, kar se vam bo pokazalo v naslednji točki našega gala programa!« Najavil je petelinčke, potem so se oglasile trobente, zabolnal je boben in za trenutek so ugasnile vse luči. Ko so se spet prižgale, so v sredino cirkuškega prostora strumno prikorakali petelinčki s svojo pesmico:

Smo trije petelinčki,
smo trije pobalnčki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Smo pevci in igralci,
umetniki, plesalci,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Junaki, korenjaki,
šaljivci, veseljaki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Gledalci so zaploskali in napeli oči. Najprej so petelinčki pokazali točko, s katero so se predstavili direktorju. Skočili so drug na drugega, tisti, na vrhu, pa se je galantno priklonil in zakikirikal, da je šlo skozi ušesa: »KIKIRIKI...!«

»Živio petelinčki!« so kričali gledalci in se niso mogli načuditi petelinčkom. Ti so hodili po vrvi, se preobračali v zraku in veselo kikirikali. Množica je cepetala z nogami in vpiila: »Se, še!« To je naše junake tako ogrelo, da so se brez strahu lotili svoje zadnje točke. S kljuni so se držali za rvvico, ki je visela s stropa, se gugali sem in tja ter vratolomno krožili krog cirkuške arene. »Hu, hu!«

2. ŠTEVERJAN — Trgu pred cerkvijo in klancu, ki vodi do njega, pravijo domačini »Britof«. Cerkev je bila med prvo svetovno vojno popolnoma uničena, na novo je bila zgrajena in posvečena leta 1926.

1. ŠTEVERJAN — Je čudovita briška vas, ki dosega na trgu pred cerkvijo nadmorsko višino 277 m. Naselje ni strnjeno, marveč so posamezne skupine hiš raztresene po pobočjih in ravnicah in tako tvorijo skoraj ločene zaselke.

4. ŠTEVERJAN — Števerjanski grad je dala zgraditi že kmalu po letu 1000 plemiška rodbina Ungrispach. Močneje ga je utrdil poznejši gospodar Gašpar Dornberški-Dorneck leta 1600. Kmalu potem je bil zopet poškodovan in ga je moral novi gospodar baron Jožef Formentini leta 1760 ponovno obnoviti. Prva svetovna vojna ga je skoraj popolnoma porušila in komaj leta 1960 je sedanji gospodar Mihael Formentini obnovil severno stran gradu, ki jo vidimo na sliki.

3. ŠTEVERJAN — Središče Števerjana je bilo nekoč utrjeno in, kot nam priča zgodovina, je utrpeло hude napade že med avstrijsko-beneško vojno (l. 1615-1617). Najbolj pa je bilo seveda razdejano med prvo svetovno vojno. Na sliki: vhod v obzidje gradu grofov Formentini.

6. ŠTEVERJAN — 5. decembra 1981 so v Dragah otvorili novo šolo s celodnevnim poukom, leto pozneje pa so jo poimenovali po briškem pesniku Alojzu Gradniku.

5. ŠTEVERJAN — Števerjansko županstvo je bilo zgrajeno leta 1906. Kar trikrat so ga morali obnoviti: prvič po prvi svetovni vojni, drugič po drugi in nato še po letu 1970. Celotna števerjanska občina šteje danes 865 prebivalcev.

8. ŠTEVERJAN — Kot so se širili novi vinogradi, so se obnavljale vinske kleti. Izginili so leseni sodi, stare preše, zastarela tehnika pridelovanja vina. Na sliki: del moderno opremljene vinske kleti.

7. ŠTEVERJAN — Trte so največje bogastvo Števerjana. Še pred dvajsetimi leti je Števerjan, kot vsa ostala Brda, sicer slovel po svojem vinu, vendar niso vinogradi pokrivali skoraj vsega površja; mnogo je bilo sadnega drevoja, predvsem češenj in breskev. Danes je števerjanska pokrajina taka, kot jo vidimo na sliki.

2. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Pogled na del Valerišča, ki šteje po ljudskem štetju iz leta 1981 44 prebivalcev.

1. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Bukovje s svojimi 38 prebivalci je precej strnjen zaselek in se divga na križišču, kjer se števerjanska cesta razcepi proti Valerišču.

4. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Zaselek Križišče šteje 100 prebivalcev. Tu se glavna cesta po Grojni odcepi levo proti Gorici, desno proti Jazbinam.

3. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Valerišče je pred leti imelo svojo šolo. Ko pa so odprli šolo s celodnevnim poukom, je ostala nekaj let zapuščena. Sedaj je v njej gostilna Vogrič.

6. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Leta 1947 so v Jazbinah ostali brez cerkve, ker je bilo ozemlje, na katerem je grajena, prisojeno Jugoslaviji. Jazbinci so si zato zgradili novo, ki je bila posvečena 1957. leta.

5. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Jazbine so edina ločena vas v števerjanski občini. Po zadnjem ljudskem štetju ima 83 prebivalcev.

8. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Števerjanci vedno širijo svoje vinograde. V desnem kotu slike vidimo pripravljanje terase za nov vinograd v Ščednem.

7. ŠTEVERJAN SKA OBČINA – Aščevi ležijo desno od ceste Bukovje–Števerjan in štejejo 26 prebivalcev.

je zastajala sapa gledalcem. Sklanjali so glave, ker so se bali najhujšega. Toda nič kaj takšnega se ni zgodilo.

Petelinčki so se srečno spustili na tla, se postavili v vrsto, se priklonili in zapeli:

1. Smo tri-je pe - te-lin-čki, smo tri-je po - ba -
2. Smo pevci in i - gral-ci, u - metni-ki, ple -
3. Ju - na-ki, ko-re-nja - ki, ša - ljivci, ve-se -

- lin-čki, vse ve - mo, vse znamo, da čudi se nam svet.
- sal - ci, vse ve - mo, vse znamo, da čudi se nam svet.
- lja - ki, vse ve - mo, vse znamo, da čudi se nam svet.

Toda ne mislite, da so s tem petelinčki že opravili svoj prvi nastop. Občinstvo je še kar naprej ploskalo in kričalo: »Pe-te-lin-čki, pe-te-lin-čki!«

Direktor je žarel od sreče in ponosa. Vzel jih je v naročje in stiskal k sebi. Pošiljal jih je na oder, kjer so morali ponavljati točko za točko. Poslovili so se spet s koračnico, ki jo je zdaj s ploskanjem prepevalo staro in mlado:

Smo trije petelinčki,
smo trije pobalinčki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Smo pevci in igralci,
umetniki, plesalci,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Junaki, korenjaki,
šaljivci, veseljaki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Petelinčki so sprva mislili, da se v cirkusu cedita samo mleko in med. Pa so se hudo zmotili. Neko noč, ko

so trdno spali, je papagaj, od zavisti še bolj zelen kot je bil v resnici, vsakemu petelinčku izpulil najlepše pero iz repa. Ko so se zjutraj zbudili in se zagledali, niso mogli verjeti: ali je res ali so hude sanje. Ko jih je zagledal direktor, se je prikel za glavo in stokal: »Kaj bo zdaj, kaj bo zdaj?«

Klovni Foxi, deček z rdečo kapico in nekaj akrobatov je lovilo papagaјa, da bi mu... Raje ne govorim o tem, kaj bi bilo s papagajem, če bi ga ujeli.

»Jal« je potem vzdihal direktor, ves bled in skrušen zaradi tega kar se je zgodilo: »Takšni ne morate več na oder. Počakati boste morali, da vam zrastejo nova peresa!«

»Nič ne bomo čakali. Domov gremo!« so se odločili petelinčki in šli.

»Glejte jih, potepuhel!« so zakokodakale pute, ko so jih zagledale vse prasne, utrujene in skesané. »Hitro jest in spat!« so jim zažugale in s tem je bilo vse poravnano.

Zjutraj, navsezgodaj pa: »kikiriki, kikiriki, kikiriki!« Na dvorišču je spet zavelo novo življenje, veselo in živahno. Še bolj pa potem, ko so na svet pričivkali piščančki. Zdaj so bili

petelini očetje in zaradi skrbi so se le malokrat spomnili na norčije, ki so jih zganjali v cirkusu. Ostala pa je pesmica, ki je niso mogli pozabiti:

Smo trije petelinčki,
smo trije pobalinčki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Vojan Tihomir Arhar

MATIČEK

Smo pevci in igralci,
umetniki, plesalci,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Junaki, korenjaki,
šaljivci, veseljaki,
vse vemo, vse znamo,
da čudi se nam svet.

Ilustr. Leon Koporc

V skedenju pod tramom
so mišike tri:
prve ne vidiš,
druge ne slišiš,
tretje pa ni.

V grmu na veji
so ptičice tri:
prve ne vidiš,
druge ne slišiš,
tretje pa ni.

V sobi pri knjigi
so deklice tri:
prve ne vidiš,
druge ne slišiš,
tretje pa ni.

Kdo pa je tisti,
ki slišiš ga v vas?

To je fantiček
bratec Matiček,
vriska na glas!

Franjo Frančič
Ilustr. Paola Bertolini Grudina

ZAKLAD

Veste za skrivni kraj, kjer je skrit zaklad?
V okovani skrinji so tolarji, srebrniki in zlatniki.
Morda je notri kup diamantov in biserov?
Iščite zaklad.
Novci zlati so prijateljstvo, dragi kamni ljubezen.
A kraj, kjer je zakopan zaklad?
Naše srce.

Stana Vinšek

Ilustr. Liana Drašček

GOLOBČEK BREZ DEŽNIKA

Golobček brez dežnika
po dežju se potika.
Dežuje naj, kot hoče:
on ne boji se moče!

Saj ve, da dežek zlati
želi mu le oprati
blesteče perje rjavo,
rdeči kljun in glavo.

Rdeče nogavice
in drobcene nožice
in svetlorjavi rep —
zato je vedno lep!

Lojze Abram

V novo smučarsko tekmovalno sezono S slovenskimi vrhunskimi smučarji na Stelviu

Čeprav se z naglimi koraki bliža zima, ste morda šele sedaj začeli misliti na smučanje, na morebitno zimsko letovanje, ali vsaj nedeljske izlete na sneg. Kaj še, da bi pregledali in pripravili smuči in ostalo opremo. Razumljivo, saj se s smučanjem ukvarjam za razvedrilo in kratek čas in bo vse prišlo na vrsto tedaj, ko bo zapadel prvi sneg.

Povsem drugačne pa so priprave vrhunskih smučarjev za nastope na mednarodnih tekmovaljih, prvenstvih in v svetovnem pokalu. Tekmovalci si smučke snamejo le nekaj tednov v letu. Trenirajo tudi v poletnih mesecih na visokogorskih ledeniških smučiščih v Alpah.

Proti koncu septembra sem bil na letnem smučanju na prelazu Stelvio nad Bormiom. Najlepše doživetje zame je bilo tedaj naključno srečanje s člani jugoslovanske smučarske reprezentance, ki so pod vodstvom tehničnega vodje Toneta Vogrince marljivo vadili na ledeniških pobočjih, 3 tisoč metrov nad morjem. Križaj, Petrovič, Benedik in ostali so se neutrudno podili med količki na sicer ne preveč strmih in dokaj kratkih progah v Ortlesovi gorski skupini.

Komaj se je razvedelo, da na Stelviu trenira jugoslovanska smučarska reprezentanca, se je ob progah zbral polno radovednežev, ki so z velikim zanimanjem sledili spustom »plavih« in zlasti najboljšega slalomista na svetu, Roka Petroviča. Z občudovanjem smo strmeli v slovenske smučarje, ki so se z neverjetno hitrostjo, v pravilni drži spuščali mimo zasajenih količkov in jim zavidali veščino in spretnost vijuganja in sklanjanja. Bilo jih je ču-

Bojan Križaj

dovito gledati, kako se vztrajno pripravljajo na bližajočo se smučarsko tekmovalno sezono.

Na progah ni bilo časa za pomenek, le pozdrav in že so smuknili na zaorano progo, ki jo je sproti popravljal trener Jože Šparovec in istočasno opazoval fante, jim dajal nasvete in opozarjal na napake. Srečal sem jih popoldne, v hotelu, ko so sproščeno počivali po napornem treningu. Redkobesedni Bojan je obžaloval, da sredi poletja reprezentanca ni šla na tekmovanje v Argentino. Na vprašanje, če mu smuška čelada res služi, pa je Rok hudo mušno odgovoril: »Pa še kako, lahko držim odprte oči, ko se peljem mimo količka!«.

Nadaljeval se je prisrčen pogovor in še vsak je kaj povedal o svojih občutkih, doživetjih in izkušnjah na tekmovaljih. Pripovedovali so, kako in kaj je na nastopih, s treningi, o veselih in tudi žalostnih trenutkih, ko ti le za las uide zmaga, pa tudi o žrtvah, odpovedih in izredno trdn volji in tekmovalnem duhu, ker v ostri konkurenči prvo mesto ne pride samo od sebe. O lanskih dosežkih ni bilo dosti besed. So že mimo. Treba je gledati vnaprej, načrtovati za jutri in se temeljito pripravljati.

Tone Vogrinec je rad spregovoril o skrivnosti uspehov svojih fantov: trdo delo in stalni treningi, zato dosega slovensko smučanje svetovne uspehe. Med najboljše sprejema samo tiste mlade upe, ki so dosegli nadpovprečne uspehe. Za popolnejši razvoj in pomnožitev smučarske reprezentance, pa so največja ovira pičla denarna sredstva. Treningi v poletnih mesecih na visokogorskih smučiščih mnogo stanejo, prav tako priprave, hoteli in stalna potovanja iz enega v drugo tekmovalno središče. Iz teh razlogov se je jugoslovanska smučarska reprezentanca odpovedala smuku v svetovnem pokalu. Smuk zahteva drag trening, nova pravila kombinacije pa ne prispevajo k bistvenih spremembah v končni lestvici.

Rok Petrovič

Smučarska reprezentanca potrebuje veliko denarja, zato se je v minuli sezoni v Sloveniji uveljavila zamisel o razširjeni prodaji razglednic s podobami najboljših reprezentantov. Ljudje, zlasti mladi, so razglednice kupovali in tako podprtli reprezentanco. Pobuda je uspe-

Z Rokom in Bojanom na Stelviu

la in se tudi obrestovala. V svetovnem pokalu je Rok Petrovič postal svetovni prvak, srebrno kolajno pa je osvojil Bojan Križaj, bronasto kolajno pa je dobila Mateja Svet.

Morda bi bilo prav, če bi tudi mi, mladi ljubitelji smučarskega športa in navijači Petroviča, Križaja, Svetove in drugih, pristopili k podobi in pomagali slovenskim vrhunskim smučarjem k še blestejšim uspehom in zmagam.

Kmalu se bo pričela nova sezona v alpskem smučanju. Že 22. novembra bo svetovna serija v Sestrieru in kaj kmalu bodo na vrsti tekmovanja za svetovni pokal. Glavni cilj smučarske reprezentance pa je svetovno smučarsko prvenstvo v Crans Montani v Švici konec januarja prihodnjega leta.

Vso srečo, slovenski vrhunski smučarji!

Ivan Furlanič

Igra je razvoj

Igra je izredno važna za vaš razvoj. Igra je radoš, je sproščenost, je ustvarjalnost. Vse to je vam otrokom, ob hitrem tempu življenja in utesnjenosti, ki jo doživljate v šoli, potrebno kot zrak, ki ga dihate.

O sami igri je bilo že veliko napisanega in obstaja celo vrsta teorij. Gledate igre same pa bi pou-

daril tale sklep: otroci se igrate, ker se razvijate, in se razvijate, ker se igrate.

Želja po igri nam je prirojena. Spremlja nas od zibelke do groba. Od prvih samostojnih poskusov igranja z najbolj preprostimi igračami, preko uveljavljanja lastnih sposobnosti v igralnih skupinah najmlajših, kasnejšega mladostnega zano-

sa v igrah v dvoje, ki nas spreminja še v zrela leta, pa do prijetnih uric ob balinanju in kegljanju, tja do pozne starosti.

Ni nujno, da je vsaka igra tekma, čeprav načas to narekuje. V tekmi da človek vse iz sebe, kosa se z vrstniki zato, da doseže svoj cilj in preseže ali premaga nasprotnika. Otroci radi tekmujejo, toda zmagovalec je lahko samo eden, ena sama skupina ali ekipa. Današnji način življenja nas sicer usmerja v nenehen boj za svoj prostor na soncu, vendar nas ta boj ne sprošča, ne poživilja. Nasprotno. Ustvarja notranje napetosti in zaostruje nestrpnost v odnosih do drugih.

Vsaka igra ima svojo vsebino, svoj cilj, svoj namen. Zunanji cilj igre je lahko ujeti, zadeti, dosegči, premagati. Globlji smotri pa so različni. Razvijati telesno motoriko: hitrost, moč, natančnost, predvsem pa skladnost gibanja v prostoru in času. Zahtevne, dalj časa trajajoče igre razvijajo funkcionalne sposobnosti organizma: vzdržljivost srca, ožilja, dihal in gibalnega aparata.

Vsaka igra je za vas otroke svojevrstno doživetje. Zato se morate v igri razviveti, zakričati od navdušenja, glasno spodbujati vrstnike in zaploščati zmagovalcu.

»Čas brez pravljic« sedaj v filmu

Se spominjate resnične zgodbe »Čas brez pravljic«, ki jo je po lastnih mladostnih doživetjih napisal naš zvesti sodelavec, znani slovenski karikaturist, Borut Pečar, in jo je v nadaljevanjih objavil Galeb pred šestimi leti?

Starejši šolarji se prav gotovo spominjate napete pripovedi iz časov, ko je slovenski narod trpel veliko gorje pod tujčevim škornjem. Mlajši učenci, ki zgodbe niste prebirali v Galebu, lahko sežete po knjigi, ki je doživelha že več ponatisov. Morda pa vas bo bolj pritegnil film posnet po Pečarjevi pripovedi. V kratkem ga bodo začeli vrjeti v slovenskih kinodvoranah. S snemanjem filma, ki ga je zrežiral Boštjan Hladnik in v katerem nastopajo znani slovenski igralci, so zaključili pred nekaj meseci, sedaj pa lepaki, ki jih je izrisal sam Borut Pečar, že vabijo na filmske predstave.

Prepričan sem, da bi si bilo film vredno ogledati.

**čas
brez pravljic**

zgodba: borut pečar režija: boštjan hladnik
igrajo: damjan koren, bernarda
gašperšič, ana pretnar, boris kerč, boštjan omerza
scenarist: željko kozinc - boštjan hladnik, kamera: jure pervačje
scenografija: niko matulj ing., kostumi: irena felicijan
glasbeni uradni kodri, muzika: petra megič, montaza: ana zupančič
zvok: hanna preuss, direktor filma: pavle rogoj

Devan Cesar

ZAČNIMO S PROGRAMI

Računalnik je brez programov skoraj popolnoma neuporaben, zato bomo tokrat podrobnejše spoznali programe same in njihovo sestavljanje. S programom računalniku naročimo, naj izvrši določene ukaze. Seveda mora biti program napisan v posebnem jeziku, ki ga lahko računalnik razume in šele nato izvrši. Takih jezikov je več, na majhnih računalnikih pa najpogosteje uporabljamo BASIC. Tudi vsi programi objavljeni v Galebu bodo v Basicu. Ta jezik pa se od računalnika do računalnika nakoliko razlikuje in boste morda morali nekatere ukaze malo spremeniti, da bodo programi uporabni na vašem malem kompjuterju.

Kako izkoristimo naš računalnik, je predvsem odvisno od programov, ki jih uporabljamo. Z dobrim programom lahko tudi od majhnega računalnika mnogo pričakujemo. Pisane programov pa ni tako enostavno, kot izgleda. Najprej moramo natančno določiti, kaj želimo in kaj naj program dela. Vzemimo kot primer, da želimo program, ki naj izračuna povprečje desetih celih števil. Cela števila so na primer 2, 123, 14 in tako dalje, za razliko od decimalnih števil, kot na primer 34,5 ali 2,15. Zakaj to želimo, pravzaprav ni važno, le mislimo si, da je pač tako. Najprej moramo seveda znati, kako izračunamo povprečje desetih števil. Vseh deset števil najprej seštejemo, dobavljeni rezultat pa delimo z deset. Sedaj si morda zamislimi, kako to lahko razložimo računalniku. Predolgo bi bilo, če bi za vsako od desetih števil imeli posebno spremenljivko, ali če bi jih naložili kar v matriko. Pravzaprav nas pri računanju posamezna števila ne zanimajo, zanima nas le njihov seštevek. Zaradi tega bomo stalno uporabljali isto spremenljivko A za vstavljanje podatkov, v spremenljivko B bomo pa spravili seštevek vseh že natipkanih števil.

Odločili smo se, da želimo izračunati povprečje desetih celih števil. Pripraviti moramo torej

tudi del programa, ki bo pregledoval, če so vnesena števila res cela. To enostavno opravimo z ukazi v vrstici 40. Ukaz INT (A) enostavno vsakemu decimalnemu številu odreže decimalni del in ga spremeni v celo število. Če bomo v računalnik vnesli decimalno število, bomo v tej vrstici ugotovili, da smo storili napako in računalnik bo ponovno vprašal za isto število. Ko smo ugotovili, da je vneseno število res celo, ga lahko prištejemo spremenljivki B, v kateri hranimo seštevek. Ko smo seštel vseh deset števil, rezultat delimo z deset in tako končno dosežemo, kar smo hoteli.

```
10 REM POVPRECJE
20 FOR I = 1 TO 10
30 INPUT A
40 IF INT (A) <> A THEN GOTO 30
50 B = B + A
60 NEXT I
70 P = B / 10
80 PRINT "POVPRECJE JE"; P
```

Program je seveda tukaj zelo poenostavljen in sami boste morali vstaviti nekaj vrstic, da vas bo računalnik res vprašal po številih, vam sporočil, če ste morda storili napako in vam nato lepo natisnil rezultat. Prepričan sem, da vam to ne bo delalo nobenih težav in da boste sami sestavili nekaj podobnih programov, s katerimi boste lahko izračunali vse, kar boste potrebovali.

To prihodnjič pa kar pridno vadite z vašim računalnikom in napišite čim več koristnih in seveda zabavnih programov. Kdo bi na primer znał napisati program, ki bi vas izpräševal poštovanju, vaše odgovore preveril in vam po desetih vprašanjih dal oceno? Katerikoli program, ki ste ga sami napisali, bomo z veseljem objavili v Galebu. Program lepo prepišite na list papirja in ga z vašim imenom pošljite na uredništvo Galeba.

Berta Golob

Ciganka Tatjana

Bila je ponosna na svoj rod, ker je slišala, da so Cigani lepi. Rada je odpirala okna in se ogledovala v šipah. Požvižgavala je popevko o lepi ciganki Mariji in mislila nase. Nekaj časa je nosila s seboj majhno ogledalo, potem ga je bogve kje zgubila.

Zvezke je imela zanemarjene in krilce vedno popackano. Če so ji v pretepu omagale moči, ji je pomagal Marjan. Tudi on je bil cigan, hodila sta v isti razred. Bil je njen stric. To je bilo nekaj nenavadnega; bilo je dražeče in vznemirljivo.

»Tatjana, kje pa imaš strica?«

»Tatjanca, stric pa ni znal matematike!«

»Tatjanca, stric se pogovarja z Ivičo, ali se bo oženil?«

Da bi bila jaz Tatjana in da bi imela pol leta mlajšega strica, bi skoprnela od zaznamovanosti. Črnoока ciganka pa nič! Spreletavala se je okoli

sošolcev, ki se jim sploh ni sanjalo, kaj hoče. S slino je vlažila goste obrvi, da so se polesketavale in bila je lepa, cigansko lepa!

Ko so se druge dekllice komaj prebjale, je bila ona že v maju. Šestenstevje in šepetanje in prvi nemir je preživel za zdavnaj! Zdaj je v njej igrala stepa, Indija, ognji, zemlja.

Ni se krotila. Povsod je iskala svojo podobo, še v mokrem asfaltu. Prežala je iz temnih kotov z vedno vlažnimi ustnicami. Poigravala se je z lasmi in vabilo.

Njenega klica ni nihče razumel! Nihče ni bil ciganske krvi.

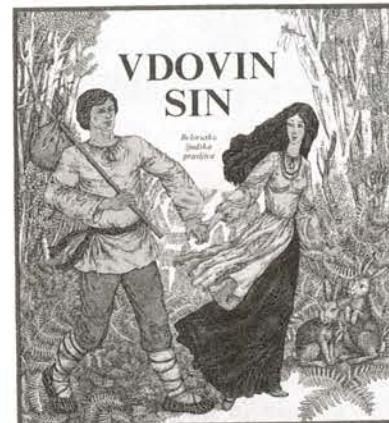
Le Marjan. On pa je bil njen stric in vabilo ni veljalo njemu.

Oba je poklicala brezmejnost, cesta, ki nima ne začetka ne konca. Oba sta ostala zvesta rodovom. Šla sta. Že dolgo ju ni več pri nas.

Marij Čuk

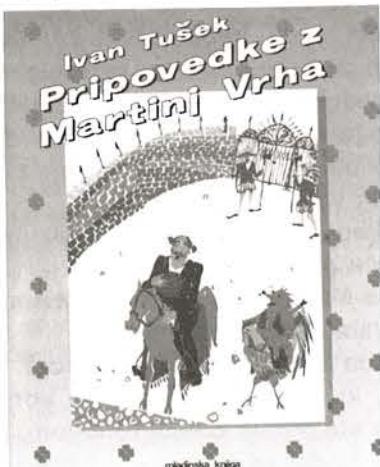
Pravljice iz domačih in tujih logov

Tokrat bomo opozorili na pisatelja, ki je tako rekoč neznan. **Ivan Tušek** se je rodil leta 1835, torej istega leta, kot njegov sošolec, pesnik Sorškega polja, Simon Jenko. Po poklicu je bil sicer profesor prirodopisa in matematike, vendar to mu ni onemogočilo, da ne bi poprijel za pero in zapisal nekaj pravljic oziroma zgodbic, ki imajo svoje jedro v ljudskem izročilu. In tako so med nami **PRIPOVEDKE Z MARTINJ VRHA**, lepo opremljene z barvnimi in črnobelimi risbami, v knjigi, ki je pravkar izšla.

V zanimivih, kratkih besedilih zapisuje Tušek čiste pravljice pa tudi manj pravljične zgodbe v zvezi s kačami in bajkami o rojenicah, povodnem in divjem možu, mesto najdejo tudi šaljive pripovedke. Z branjem teh zgodbic bomo dobili prav lepo, čudno, zanimivo, privlačno sliko krajev škofjeloškega področja in zvedeli bomo marsikaj o naši zgodovini in običajih.

Menjeno knjigo še posebej priporočam, saj se z njo spoznamo s pisateljem, ki je sodil v zna-

meniti krog »vajevec«. Med drugimi je z njimi sodeloval tudi Erjavec, ki ga otroci gotovo poznate. Kdo so bili »vajeveci« in kakšen je njihov pomem, tej radovednosti naj zadostijo odgovori učiteljic. Iz domačih slovenskih krajev se bomo sedaj preselili drugam, daleč, v nepoznano deželo Belorusijo. Slovenci v matični domovini so jih sicer pobliže spoznali pred kratkim, ko so v Ljubljani in drugod gostovali najrazličnejše kulturne skupine iz te plemenite dežele, mi pa lahko ljudi Belorusije spoznamo s knjigo. S pravljično knjigo, ki nas bo prepričala, da Slovani pač nismo tako oddaljeni, kot to izkazujejo državne meje. To lahko ugotovimo z branjem **beloruske ljudske pravljice VDOVIN SIN**, ki pripoveduje o tem, kako je neko deželo zadela velika nesreča: od nekod je priletel devetglavi zmaj Čudospak in ukralzel z neba sonce in mesec...

Več seveda ne smem razkriti. Kako se je stvar razvijala, odkrijte sami in preberite dobro pravljico do konca.

Lojze Abram

SREČANJE PIONIRJEV DOPISNIKOV

Konec oktobra je bilo v Ljubljani letos že 18. srečanje pionirjev dopisnikov, oziroma mladih novinarjev posameznih šolskih glasil v Sloveniji. Trednevno srečanje je potekalo v izredno sproščenem, prijateljskem vzdušju in udeleženci so imeli lepo priložnost, da se medsebojno spoznajo, si izmenjajo izkušnje, se srečujejo z raznimi ustvarjalci ter si ogledajo ljubljanske zanimivosti.

Najbolj poučno je bilo srečanje mladih dopisnikov z uredniki mladinskih listov, ki so mladim, zavzetim poslušalcem obrazložili, kako nastanejo mladinske revije. Največje zanimanje pa so mladi novinarji pokazali za vse, kar je povezano z novinarstvom, zlasti za uredništva in tiskarne, ki so jih obiskali. Dopisniki iz Polzale pa so na srečanju z mentorji prikazali, kako so si domislili in izvedli svoj šolski in turistični časopis, v katerem opi-

sujejo lepote svojega kraja, za kar so dobili priznanje, turistični nagelj.

Tretji dan srečanja je bil ob letošnji Trubarjevi 400-letnici posvečen ogledu prenovljene Trubarjeve domačije na Raščici, kjer so se udeleženci v nazorno urejenem muzejskem prostoru v nekdanjem mlinu, saznanili z življenjem in delom prosvetljenega začetnika slovenske kulture.

Osnovna šola v Velikih Laščah je potem gostila mlade dopisnike. Tam so jim prireditelji srečanja pripravili svečanost podelitev priznanj in nagrad najboljšim šolskim glasilom v Sloveniji, katerim bi se lahko pridružila tudi glasila slovenskih osnovnih šol v zamejstvu.

Mladi novinarji so se polni lepih doživetij in vtisov vračali na svoje šole, kjer bodo še z večjo vnemo pisali in urejali svoje šolske časopise in glasila v pričakovanju novega srečanja, ki bo prihodnje leto.

SPREHOD PO KRASU

Šli smo na sprehod po celiem območju, na katerem nameravajo zgraditi sinhrotron. Že ves teden sva se z mamico pogovarjali in se odločili, da se bova sprehoda udeležili. Tudi v šoli smo se pogovarjali in risali na lepake, ki so jih prireditelji pohoda prinesli v šolo.

Srečni smo bili, ko smo na poti gledali svoje risbe in vsi ostali ljudje so občudovali naše izdelke.

Premišljevala sem, kaj bi postala naša vas Bavorica, če bi na tem lepem kraju zgradili svetlobni generator. Ne mi, ne živali ne bi imeli več miru. Te misli smo mi učenci upodobili na lepakih in upamo, da se ne bo nikoli zgodilo.

Tiziana Bergamo
4. r. OŠ »P. Trubar«
BAZOVICA

DEVETDESETLETNICA NAŠE BABICE

21. julija letos smo praznovali devetdesetletnico naše prababice. Zbrali smo se vsi sorodniki, da ji čestitamo in ji želimo še vrsto let v naši sredi, ker jo imamo vsi radi in ker je z nami vedno zelo dobra. Podarili smo ji rože in pripravili dobro zakusko. Med drugimi je naši babici če-

stital tudi gospod župan Devinsko-nabrežinske občine.

Naša prababica je bila tega slavja zalo vesela in prijetno presenečena. Sorodniki so ji voščili tudi preko Primorskega dnevnika.

Mitja Petelin
4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski«
RICMANJE

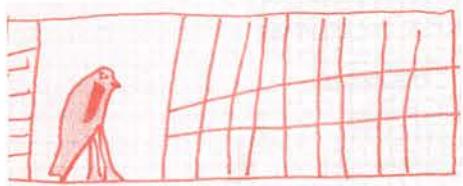
MUCKA

Jaz imam mucko. Je še majhna. K nam je prišla iz gozda. Kožušček ima črn in bele lise. Rada ima meso in ribe.

Zelo rada se z njo igram.

Ester Brezovec
1. r. OŠ PROSEK

KANARČEK

Imam kanarčka. Živi v kletki. Imamo ga v hramu. Zanj skrbi teta. Poje zelo lepo. Večkrat ga teta nosi na sonec. Takrat poje še več.

Marko Puntar
1. r. OŠ PROSEK

VIOLINA

Letos obiskujem prvič šolo Glasbene matico. Učim se violine. Moj učitelj je Marko Bitežnik. Violina mi je zelo všeč. K lekcijam hodim dvakrat na teden. Tam je več mojih sovračnikov, ki se učijo glasbe. Upam, da bom nadaljeval s študijem in da bom čez nekaj let postal priden violinist.

Miki Mettullo
4. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

BALET

Hodim v baletno šolo. Zelo mi je všeč, ker mi je všeč tudi glasba. Moji bratje doma igrajo na klavir in tako sem tudi jaz, najmlajša v hiši, vzljubila glasbo in balet.

Pri vajah lepo pazim, kar mi pove učitelj. Baletno šolo obiskuje veliko otrok. Hodimo v Kulturni dom. Tam je vse zelo veliko, prostorno in lepo. Domov se vračam vedno zelo vesela. Spremlja me mama, ker stanujem precej daleč in je pot nevarna. Mislim, da bom še obiskovala

baletno šolo. Na televiziji rada gledam baletne predstave in vse, kar je v zvezi z baletom.

Tjaša Jogan
4. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

MOJ PES

To je moj pes. Ime mu je Dik. Je mešane pasme. Zelo rada se igram z njim. Moj pes je priden čuvaj.

Sara Ferluga
1. r. OŠ PROSEK

RIBI

Imam dve ribi, živita v vazi. Matejka jima da je hrano in vodo. Ena ribica je zlata, ena je rdeča.

Edvin Bukavec
1. r. OŠ PROSEK

PIPO

Moj pes se imenuje Pipo. Imam ga zelo rada.

Lara Virginella
1. r. OŠ PROSEK

BARKOVLJE

Stanujem v Barkovljah. Z moje hiše je krasen razgled na morje. Vsak večer štejem ladje na morju. To mi zelo ugaja. Pred hišo imam velik vrt in na njem se igram s prijatelji.

Sedaj se začenjajo hladni zimski dnevi, toda tu v Barkovljah je tudi pozimi prijetno, ker ni hudega mraza.

Matija Jogan
4. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

POČITNICE V HRIBIH

Kot vsako leto smo tudi letos šli v gorsko vas Valdaoro. Tam so nas že čakali prijatelji. V hrribih nam je zelo všeč, ker je zrak svež, lahko srečujemo srne, orle, zajčke, veverice in lahko nabiramo jagode, gobe, borovnice in maline. V potoku smo postavljalni mlinčke, gradili jezove in v gozdu delali brloge. Nekajkrat smo šli do oddaljenih gorskih kmetij, kjer so nam postregli s šmoronom. Ogledal smo si tudi dve lepi jezeri, Anterselva in Braies. V tem smo se tudi kopali in vozili s čolnom. Gob nismo nabrali dosti, ker je bila slaba letina. Našli smo samo nekaj lisičk in štiri

jurčke. Mama nam je skuhalo zelo dobro rižoto.

Ko je prišel dan povratka, se nam je zdelo, da so počitnice v hrribih prehitro minile.

Marko Petelin
4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski«
RICMANJE

KRAŠKI SPREHOD

V nedeljo, 12. oktobra, je bil v Bazovici velik pohod. Priredili so ga proti namestitvi sinhrotrona. Odrasli in tudi mi otroci smo se zbrali pred cerkvijo. Ko smo hodili po klancu, smo tu pa tam zagledali naše risbe, ki smo jih narisali v šoli. Risali smo ves teden. Nekega dne je prišel tudi fotograf Davorin in nas slikal pri risanju. Slika je bila objavljena tudi v Primorskem dnevniku.

Hodili smo po klancih in gozdnih poteh do gmajne blizu Trebč. Vračali pa smo se po drugi poti, da smo obhodili vse področje raziskovalnega centra. Ustavili smo se v ogradi, ki se imenuje Suhi kal. Tam smo se odpocili, jedli, pili in poslušali godbo s Prosek, ki je igrala lepe koracične. Nato sta spregovorila tudi govornika. Domäčin Mirjan Žagar je govoril v slovenščini, v italijanščini pa je spregovoril predstavnik organizacije za zaščito okolja.

Luka Družina
4. r. OŠ »P. Trubar«
BAZOVICA

MOJ OČE

Moj oče je mizar. Ima veliko delavnico blizu naše hiše v Barkovljah. Dela sam, zato izdeluje zelo lepe reči, sobe, kuhinje, skrinje, stolice, okna in še mnogo drugih leseni izdelkov. Moj oče dela vedno od jutra do večera. Nikoli ni utrujen. Verjetno zato, ker je še zelo mlad in lep.

Doma imamo zelo lepo opremo, ki jo je izdelal moj očka. Ko mi čas dopušča, se zatečem v njegovo delavnico in mu kaj pomagam.

Luka Markeži
4. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

OBISK

Šli smo na obisk k teti in stricu v Nabrežino. V garaži smo poiskali grablje in smo začeli grabiti listje. Nabrali smo več kupov listja in ga nesli na gnojišče.

Naslednji dan smo sežagali precej drvi za ogrevanje. Spravili smo potem polena v samokolnico in jih peljali v klet.

Marko Petelin
4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski«
RICMANJE

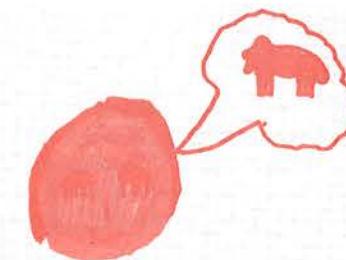
MEHANSKA LOPATA

Pri hiši naše tete je nastala nova cesta. Dolga je 50 metrov in široka 4. Služila bo za dovozovanje plina za novo gorilno peč. Cesta je zelo široka, ker so široki tudi tovornjaki, ki prevažajo plin.

Ob osmi uri je prišel gospod Gigi z buldožerjem in začel takoj z delom. Izruval je ogromne skale in korenine gabrov. Gaber je drevo, ki raste na Krasu. Po kosilu so tovornjaki pripeljali drobno kamenje. Potem je gospod Gigi vse zravnal in cesta je bila zvezčer dokončana.

Mitja Petelin
4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski«
RICMANJE

OBLJUBA

Doma nimam nobene živali. Rada bi psička. Sem že vprašala mamo in tatka, če mi kupita psička. Obljubila sta mi ga. Ne vem, kdaj ga bosta kupila.

Karen Kante
1. r. OŠ PROSEK

PSIČKIN MLADIČEK

Imam psičko. Ima mladička. Rada jemljam malega psička v naročje.

Lara Bukavec
1. r. OŠ PROSEK

DVA PSA

Imam dva psa. Zanju skrbimo moj oče, mama, sestra Selenja in jaz. Jaz in Selenja se rada

V rokah imate novi Galeb. Nedvomno ste bili s prvo, dvojno številko zadovoljni in ste jo od začetka do konca tudi prebrali. Povedali so mi, da vam je bilo najbolj všeč prvo nadaljevanje zgodbe Sandija Sitarja »Človečki iz računalnika«. V tej številki se boste lahko zabavali z branjem drugega nadaljevanja.

Skušal sem zadovoljiti tudi najmlajše, tiste, ki obiskujejo prvi razred, in objavil več takih luhkih zgodbic in pesmic, ki so za vas najbolj primerne in dojemljive. Na svoj račun pa so nedvomno prišli tudi starejši šolarji, predvsem

igrava z Bliskom. Ko se Blisk malo poigra, gre pit. Kadar pridem domov, on vedno miga s svojim repom.

Matija Umek
1. r. OŠ PROSEK

RIBICA

Doma imam ribo. Je moja in od moje sestre. Je rdeča. Živi v stekleni vazi. Jaz skrbim za hranino. Babica ji menjava vodo. Riba plava sem in tja. Kakšenkrat tudi počiva. Počiva na dnu.

Ivana Sossa
1. r. OŠ PROSEK

MOJA MAMA

Moja mama je veliko let živila v Milanu, kjer se je tudi poročila. Tam je tudi delala. Sedaj dela vse dni tu v Trstu. Ima svoje podjetje. Včasih je zelo utrujena, a tega ne pove.

Ima me rada in ima me še rajši, če vidi, da izpolnjujem šolske obveznosti.

Vesna Cappellini
4. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

MATEJ

Matej je moj starejši brat. Včasih se igra z mano. Ima črne lase in je zelo lep.

Iljubitelji narave in tehnike. Spoznali ste življenje skrivnostnega polha, se seznanili z dosegki slovenskega letalstva in se poglobili v spoznavanje računalnika. Je med vami že kdo sestavil računalniški program? In še, ali ste se spomnili prijateljice Miveše in ji v daljni Turkmenistan poslali dopisnico?

Upam, da vas je Galeb s svojo pestro vsebino zadovoljil, lahko pa tudi sami prispevate k obogatitvi revije in pošljete nekaj več pisem in dopisov. Že večkrat sem vam zagotovil, da jih bom vse objavil.

Mislim, da ste že vsi poravnali letno naročnino. Zato boste v prihodnjih dneh dobili običajne dopisnice za nagradno žrebanje. Priporočam vam, da jih nemudoma izpolnite in pošljete na naslov, ki je že natiskan. Le tako si boste zagotovili možnost dobiti kakšno nagrado. Od vas je vse odvisno, če bo žrebanje v kratkem. Čimprej boste poslali dopisnice, prej bo žrebanje.

Do prihodnjic na svodenje in želim vam mnogo zabave s prebiranjem Galeba.

UREDNIK

Zelo rad se uči. Včasih vzeme kolo in se pelejo do Sesljana. Kadar je kaj zanimivega, gleda tudi televizijo. Ko bo velik, bo verjetno postal inženir, kot naš ded.

Kristina Bezenšek
4. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

Maksi Grgić, Devan Grgić, Peter Ražem
5. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

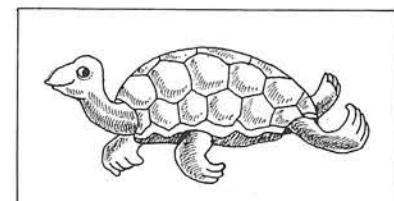

PREMIKALNICA (J.P.)

A	P	R	I	L
K	R	O	G	I
S	K	I	C	A
S	T	A	N	E

Besede april, krogi, skica in Stane premikaj vodoravno tako, da boš v treh navpičnih vrstah dobil tri dele telesa.

ŽIVAL V ŽIVALI (J.P.)

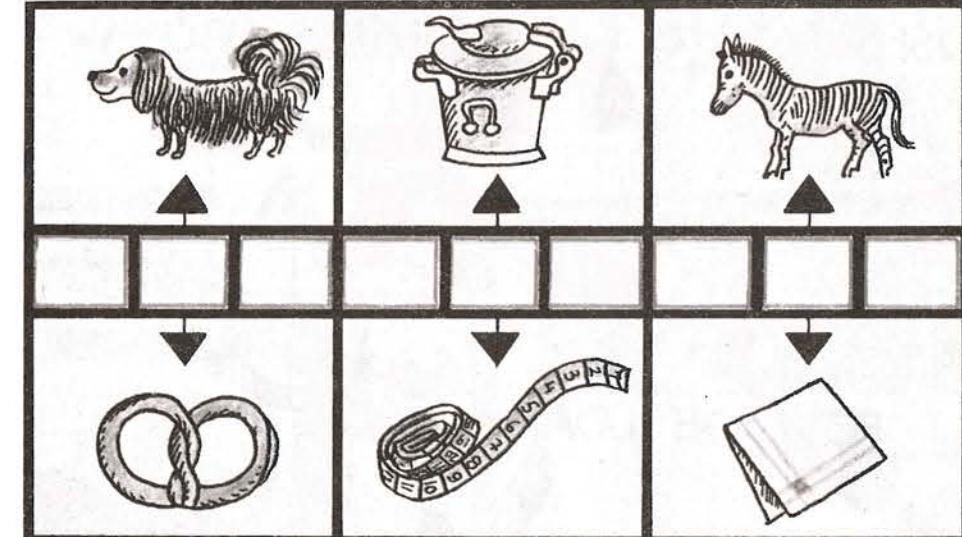
Ugani zgornjo žival in napiši njeno ime. Potem prečrtaj prvo in zadnjo črko, ostale črke premešaj tako, da boš dobil ime še ene živali. Pa nikar se ne ustraši, ko boš rešil uganko.

ŠAHOVSKI KONJIČEK

O	C	L	N
O	I	V	
E	B	T	M

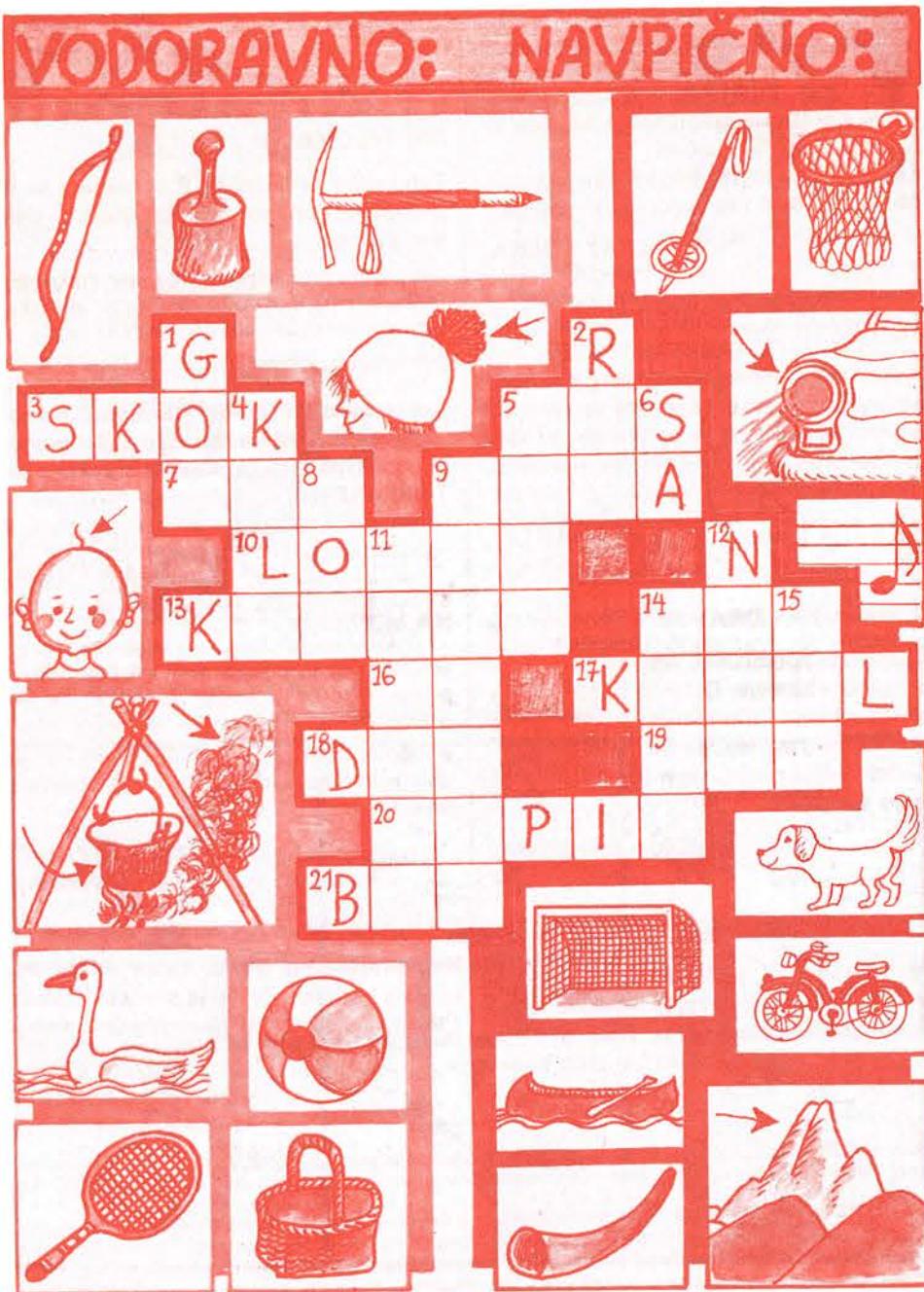
Začni s črko B in skači kot šahovski konjiček tako, da boš dobil imeni dveh mest ob Soči.

SLIKOVNA UGANKA

Poisci in zapiši prave besede za narisane stvari in živali. Po dve in dve besedi (glej puščice) imata tri enake črke. Te vnesi v prazna polja in jih uredi tako, da boš dobil ime jesenskega meseca.

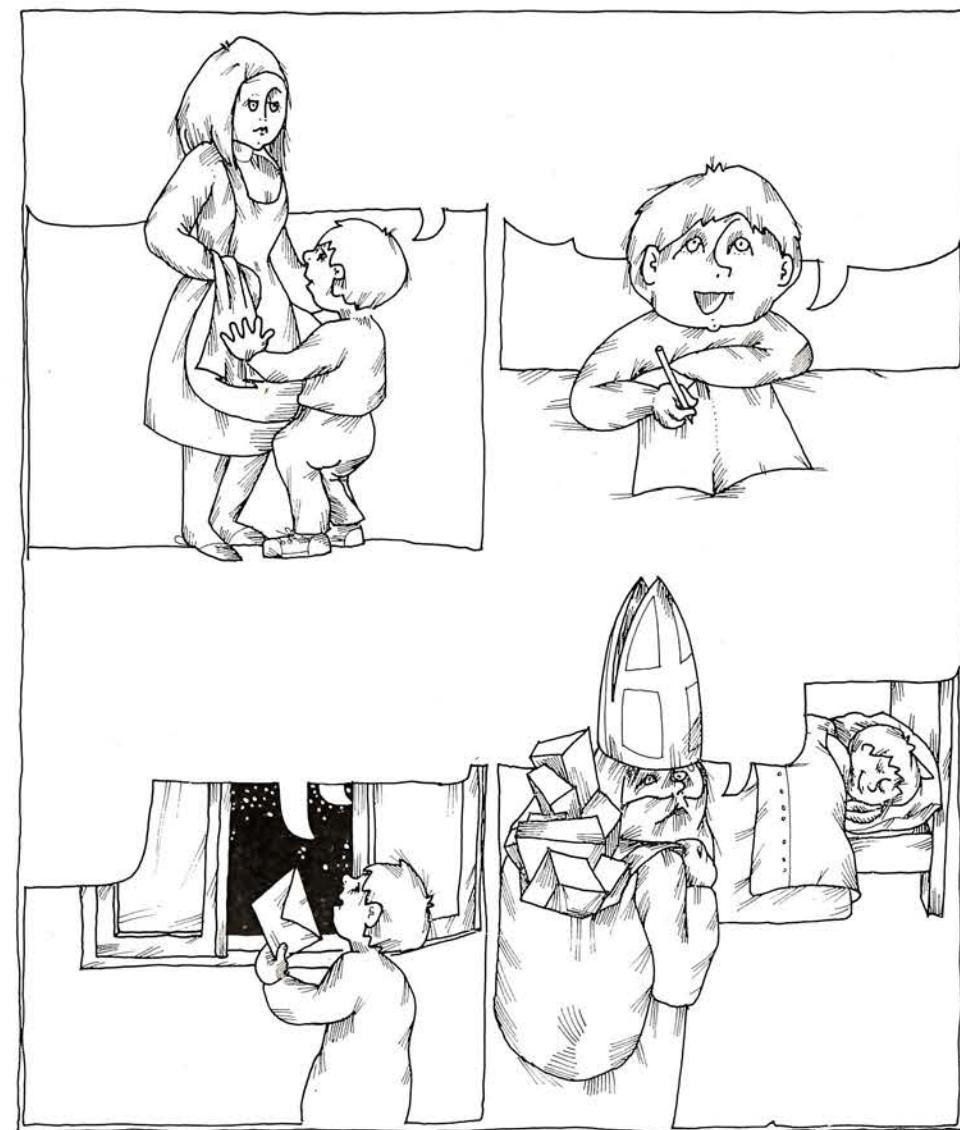
SLIKOVNA KRIŽANKA

Vera Poljsak

Ilustr.: Magda Tavčar

Pismo za Miklavža

**Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst.**

REŠITVE UGANK IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

MAGIČNI KVADRAT - Vodoravno in navpično: 1. stvar, 2. torta, 3. vrček, 4. Atene, 5. Rakek.

KLIN - kvadrat, davkar, Drava, Avar, Raa, ar, r.

RAZREZANKA - Imena listnatih dreves so: bukev, javor, gaber, jesen, hrast, topol.

SLIKOVNA KRIŽANKA - Vodoravno: 2. koš, 4. roka, 7. peta, 8. sir, 11. noj, 12. raketa, 16. nahrbtnik, 18. jadrnica. Navpično: 1. korenina, 3. šotori, 5. tir, 6. brana, 10. kabina, 13. kad, 14. trn.

REŠITVE SO POSLALI: Thomas Velikonja, Gabrijel Talotti, Dagmar De Paolis, David Fischer, Maxi Babich, Alessandro Mezzari, Igor Gregori, Maxi Urdih, Francka Milone, David Sancin, Katica Fischer, Luciano Tence, Dejan Dermota, Ingemar Petelin, Borut Pipan, 3., 4. in 5. r. OŠ »D. Kette« — SV. FRANČIŠEK. Robi Corda, Valentina Mercandel Alessandra Fontanot, 5. r. COŠ MILJE. Tjaša Gruden, 3. r. OŠ »J. Ribičič« — SV. JAKOB. Fabio Del Coco, Sabina Čuk, Diego Ivancich, Manuela Carli, 4. in 5. r. OŠ »P. Tomažič« — TREBČE. Marco Cossi, 1. b. r. SŠ »S. Gregorčič« — DOLINA. Tom Oberdan, 4. r. OŠ »K. Širok« — DONADONI. Erika Palčič, Dorjan Bembič, 4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski« — RICMANJE. Robert Scerni, Martin Turk, Ivana Legovini, Devan Jagodic, Andrej Kofol, Alenka Pertot, Katja Vodopivec, Alessandra Scheimer, Igor Veljak, Max Černigoj, Marko Papucci, Irina Vitez, 3. in 5. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« — BARKOVLJE. Paolo Sabadin, Adriana Longo, Zaira Vidali, Viljam Ražem, 3., 4. in 5. r. OŠ PESEK. Roberto Švara, David, Tanja, Mitja, Kristjan, Veruška, Walter, 5. r. COŠ »S. Gruden« — SLIVNO.

NAGRADE DOBIJO: Ivana Legovini, 3. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« — BARKOVLJE. Tom Oberdan, 4. r. OŠ »K. Širok« — DONADONI. Roberto Švara, 5. r. COŠ »S. Gruden« — SLIVNO. Dagmar De Paolis, 3. r. OŠ »D. Kette« — SV. FRANČIŠEK. Dorjan Bembič, 4. r. COŠ »I. Trinko Zamejski« — RICMANJE.

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 772755, 764832 — Tiska: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 2.000 lir, dvojna: 2.500 lir, naročnina: 12.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod štev. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

